



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An si Episcopus proferat verba formæ, antequam applicetur materia,
vel è contra, Ordo sit iterandus? Ex part. 5. tr. 13. & Misc. 1. res. 48. p.
277.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

illius, satis esse amplecti opinionem probabilem. Secundò tamen exitimo esse obligationem non vtendi Sacramento probabiliter solum suscepto propter damnum proximorum, quia si ille homo verè non est Sacerdos, non conficiet Sacramentum Eucharistiae, neque possit absoluerè à peccatis, ex quo magnum detrimentum paterentur proximi; & ita senserunt multi viri docti in Hispania de hac re interrogati. Circa secundum, quicquid sit de aliorum sensu, mihi videtur esse obligatio recipiendi iterum verum sacerdotium per veram materiam & formam; primò, quia non est probabile materiam Sacerdotis necessariò reperiri sine vino in calice; secundò licet esse talis opinio, tamen ratio facta probat esse necessariò tutiorem partem amplecti in tali controversia. Hæc omnia Turrianus loco citato. Vide etiam pro hac firmanda sententia Petrum Ledesnam in *summa tom. 2. de Sacrament. Ordinis, cap. 3. diffie. 5.* & Tannerum *vbi supra*, qui asserit suo tempore hunc casum accidisse anno 1617. & multas rationes adducit, & soluit in contrarium, & Villalobos, qui respondet ad *cap. 1. de Sacram. non iter. vbi Innocentius III. non mandauit reiterare Sacramentum Confirmationis factum cum oleo sine Balsamo.* Vide etiam circa præsentem quæstionem multa alia quæ diximus in *3. part. tract. 4. res. 186.*

Sup. hoc inf. in res. 17. §. vlt. ante modum. Quid hic est sup. Ref. 13.

RESOL. XV.

An sit valida ordinatio, si porrecta Patena cum Hostia, vinum intra Calicem ex incuria non apponatur? Et quid est faciendum in praxi, quando casus in facti contingencia acciderit? Et deducitur peccare mortaliter, qui malitiosè consecrat, vel ordinaretur cum vna tantum specie. Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 22.

Sup. omni contentio in hac Res. de p. diffie. ordinationum. Sup. in duabus præcedentibus Res. & in aliis eorum primaria annot.

§. 1. De hoc casu his diebus à quodam Episcopo interrogatus fui, & respondet affirmatiuè nouissima Instructio Hispanensis pro ordinandis, p. 5. §. 6. n. 6. vbi sic habetur. [Si le entregara el Caliz solo con el vino, ò sola la Patena con el pan, era bastante materia: R. Que si, por que con qualquiera de estas cosas se daua entera potestad de consagrar el cuerpo, y sangre, que esta no se da dauida, que el que puede la vna, puede la otra. Y vemos que el Pontifice Innocentio VIII. dispensò con algunas naciones, adonde no se podia lleuar, ò conseruar el vino, que celebrassen solo la cõsacracion de la Oltia: y assi no es de essentia de sacrificio la de ambas del especies. Sic Henriquez supr. Pero peccata mortalmente el que solo consecrara en vna, y el que se ordenasse maliciosamente con vna sola.] Sic ibi, & hæc sententiam docet etiam ex Henriquez Tiberius in *instr. pro ordin. c. 3. q. 22.* quibus adde Doctores quos ego citauit in *part. 3. tract. 4. res. 186.* vbi quia hæc sententia est propabilis illam sequutus sum.

Sup. hac essentia supra in tr. 1. Ref. 22. §. 1. & 4. ccc.

Quæ hic est supra Ref. 13.

Quæ hic est Res. antecessens.

2. Sed postea in *part. 4. tract. 4. res. 119.* negatiuæ sententiæ tanquam probabiliori adhæsi, & nunc etiam ad hæc. Primò quia id aperte repugnat Concilio Florentino requirenti traditionem vtriusque materiæ, scilicet panis, & vini.

3. Confirmatur, forma non tantum respicit alterutram partem materiæ, sed vtramque ex æquo, ergo vtraque ex æquo per modum requiritur ad valorem ordinationis. Adde quòd Patena cum pane, & Calix cum vino nõ tradantur diuisim, sed simul; ergo signum est neutrà partem sufficere etiam ad partialis Sacramenti consecrationem, & proinde, si vna pars tradatur, nullo modo confici Sacramentum.

Tom. II.

4. Consequentia probatur, videmus in omnibus aliis, quod quando Sacramentum saltem partialiter poni potest, partiali materiæ respondeat forma partialis distincta à forma partiali alterius, vt patet in vñctionibus, item in consecratione speciei panis, & consecratione speciei vini: cum ergo nihil simile hinc videamus, & aliunde non appareat sufficiens fundamentum asserendi alteram partem posse omitti salua sacramenti substantia, nõ est verisimile eam omitti posse.

5. Secundò non videtur villo modo probabile ita institutam ordinationem Sacerdotis, vt per eam possit conferri potestas ad conficiendum corpus, & conficiendum sanguinem; vel ergo dicendum est necessariò requiri traditionem panis, & vini, vel per traditionem vnius partis conferri potestatem conficiendi Sacramentum perfectum: posterius autem non videtur admittendum, quia traditio vnius partis per modum materiæ solum designat potestatem consecrandi hanc partem.

6. Antecedens argumētum probatur, quia non videtur posse subsistere potestas collata iure diuino, quæ, etiã sistendo intra limites illius iuris nunquam possit exire in actum sine peccato; iure autem diuino nemo potest, saltem seclusa Pontificis dispensatione, sine peccato vnquam consecrare vnica specie.

7. Confirmatur, formam ordinationis Sacerdotis significat dari potestatem offerendi sacrificium eo modo, quo in Ecclesia communiter offerri solet, illud autem est perfectum, nec datur Sacerdos qui non possit vtramque speciem consecrare. Quamuis ergo consecratio vnius speciei subsistat sine consecratione alterius, non tamen subsistit ordinatio, per quam videtur solum dari potestas ad consecrandum vniam speciem, & non aliam. Et ideò hanc sententiam præter Doctores à me *vbi supra in res. 119.* adductos tenet nouissimè, me citato Raphaël Auerfa de *Sacrament. Ordinis, quasi. 2. scilicet. 8.* & Stephanus Bauny in *Theolog. Moral. part. 1. tract. 7. quasi. 13. dub. 1.* Verum instantibus supradictis opinionibus, quid faciendum in praxi quando casus in facti contingencia accideret. Respondet Bauny, Auerfa, & alij, quod si quando fuisset aliquis ordinatus Sacerdos per traditionem vnius tantum speciei, vt pote si non fuisset appositum vinum in Calice, deberet omnino ex integro repeti ordinatio saltem sub conditione. Et ita ego sentio.

RESOL. XVI.

An si Episcopus proferat verba forma, antequam applicetur materia, vel è contra, Ordo sit iterandus? Ex p. 5. tr. 13. & Misc. 1. Refol. 48.

§. 1. Affirmatiuam sententiam ex professo docet Caiet. *tom. 1. opusc. tract. 26.* Nauar. in *Manuali, cap. 22. nom. 17.* qui adducit *cap. vltim. de Sacram. non iterand. vbi Greg. IX. asserit: Impositio manuum debet fieri cum oratio super caput effunditur ordinandis.* Et ideò in Pontificali statuitur, vt singulis Sacerdotibus dicantur verba formæ, cum ordinantur, vt nimirum possit forma simul cum materia existere saltem quoad aliquam partem.

Sup. hoc in tom. 1. tr. 1. lege doctrinam Ref. 5. & 61. & in tom. 7. tr. 2. ex Ref. vnic. §. Nec valet. & §. Respondet nõ esse. & in tom. 4. tr. 8. Res. 38. per totam.

2. Sed his non obstantibus aliqui asserunt in Sacramento Ordinis sufficere similitatem materiæ moralem, & formæ. Imò & esse specialem rationem in hoc Sacramento, vt non petatur physica simultas. Cum enim forma sit modi imperatiui, sufficentiissimè verificatur, quod Episcopus dicit, scilicet, Accipe, &c. Si finitis verbis sine magna mora accipiat, seu tangat librũ, vel Calicẽ, &c. In cuius confirmationem

A. a. facit

facit, quod in Pontificali cum ordinantur Subdiaconi, dicitur omnes debere successiue tangere Calicem & Parenam, & tamen verba dicuntur simul omnibus, ita ut sit certum, cum plures accedunt ad tangendam, iam esse finitam prolationem formae, & id ipsum notatur ibidem in minoribus Ordinibus.

3. Verum non grauior hic apponere verba Iacobi Granado in 3. part. de Sacramentis, controuers. 9. tractat. 1. diff. 6. num. 16. ubi tenet posteriorem sententiam negatiuam esse longe probabiliorem, & addit, quod si ulterius petatur an contraria opinio sufficientem habeat probabilitatem, ut iterari debeat Ordo, quando materia & forma secundum nullam partem coexistunt realiter, dicerem duo sub meliori iudicio. Primum est in Subdiaconatu, & minoribus Ordinibus nullo modo debere iterari, quia & varij Doctores reputant Ordinem esse legitime collatum, & non esse credibile Pontificale Romanum sequatur esse opinionem, secundum quam non maneret omnino tutus, qui ordinatur. Et denique minor necessitas, & perfectio horum Ordinum facit ut minori certitudine debeamus esse contenti. Quare in praxi non video sufficientem probabilitatem, ut possit, vel debeat aliquis praedictorum Ordinum iterari, nec de his agit in illo cap. sup. citato. Secundum est, in Presbyteratu, & Diaconatu esse sufficientem probabilitatem ut ordinati sine reali coexistentia materiae, & formae, possint iterare Ordinem sub conditione. Probat, tum quia Caietanus, & Nauarrus, viri doctissimi, sentiunt Ordinem aliter esse nullum. Tum, quia isti Ordines sunt multo sacratiores, magisque necessarii, & ratio dicitur in eiusmodi rebus querendum esse maiorem certitudinem; tum denique, quia in his Ordinibus peculiari modo notat Pontificale, ita profertur verba formae, ut simul concurrere possint cum materia. Ex quo ulterius inferitur, saltem esse probabile Sacerdotem praedicto modo ordinatum, teneri iterum petere Ordinem sub conditione; Diaconum vero non ita. Et haec omnia docet etiam Iacobus Granado ubi supra.

RESOL. XVII.

An Episcopus possit supplere aliquem defectum ordinationis quouis tempore?
Et an quando supplendus est aliquis defectus Ordinum, non sit necessarium reiterari omnes ritus Ordinis, sed ille solus, in quo defectus commissus fuerit?
Et an sine peccato possit suppleri praedictus defectus, quin Episcopus induatur vestibus sacris? Ex part. 5. tra. 14. & Misc. 2. Ref. 63.

Sup. hoc in Ref. seq. & in tom. 4. tra. 8. Ref. 50. ex doctrina §. Norat paulo post initium a veris. Item nota.

§. 1. **O**rdinatus, verbi gratia, est aliquis, & non tetigit calicem, vel librum, aut instrumentum, in cuius tactu comprimitur character, vel in Calice non fuit appositum vinum, &c. queritur an eiusmodi iteratio possit fieri quouis anni tempore? Casus est probabilis, & negatiuam sententiam docet Tom. Sanch in opusc. tom. 2. lib. 7. c. 1. dub. 13. n. 7. ubi citat glossam, Panorm. Innocentium, D. Antonium, Tabienam, Angelum, & Henriquez, afferens talem suppletionem non posse fieri quouis tempore, sed tantum illo tempore, quo Ordines possunt celebrari. Et ratio est, quia supplere eiusmodi defectum, saltem si sit substantialis, est conferre sacramentum Ordinis saltem sub conditione, sed in iure praescriptum est tempus, extra quod non licet sine privilegio conferre sacramentum Ordinis, ergo neque licebit supplere defectum saltem substantialem.

2. Non definiam tamen hic pro curiosis adnotare,

contrariam sententiam tanquam probabilem docere Iacobum Granado in 3. p. de Sacramentis, controuers. 9. diff. 6. ubi sic ait. Probabile est quod viri docti a se consulti opinantur quouis tempore licet praedictus defectus supplere. Probat euerendo fundamentum, cui inniti potest contraria opinio. Etenim, proprie loquendo, supplere eiusmodi defectus non est Ordines celebrare, sed potius proficere id, quod imperfecte praestitum est tempore ordinationis, nec hoc enim sunt repetenda caeremoniae omnes, aut Sacramentum ministrandum, sicut in diebus Ordinum ministrari solet, sed praecise iteranda saltem sub conditione ea caeremonia, quae omisa est, verbi gratia, iterandis contactibus instrumentorum, aut quibusdam aliis, quod potius est veluti appendix Ordinum praedictorum. Vnde in c. pastoralis, de Sacramentis, r. 1. cum quidam in confirmatione delinuit oleum praedictum, & non chrismate, quod secundum veram opinionem est de essentia sacramenti Confirmationis, respondit Pontifex nihil esse iterandum, sed esse supplementum, quod incaute fuerit praetermissum, quasi diceret, solum repetendum est essentiale, quod deficit reliquis omisiss, idque fiat, ita ut secundum viterur. Facit in huius rei confirmationem quod non minus videtur cadere sub praepcepto caeremoniarum, ritus, quibus Ordines celebrantur, quia tempus praedictum, non oportet iterari omnes ritus Ordinum, sed ille solum, in quo defectus commissus fuerat; ergo nec oportebit expectari tempus a iure praescriptum. Imo addunt aliqui ob eandem rationem posse sine peccato suppleri praedictos defectus, quin Episcopus induatur vestibus sacris, quia id etiam pertinet ad solemnitatem requisitam, cum Ordines celebrantur, non vero cum defectus suppletur; tamen est incerta, & dubium non est, quin oppositum sit tutius, & magis pertinet ad reuerentiam Sacramenti; imo aliis videtur certum id esse necessarium. Haec omnia Iacobus Granado loco citato, curat licentiam inprobabilem esse non audeo dicere.

RESOL. XVIII.

An si in aliqua ordinatione non fuit v. g. applicata debita materia, possit die sequenti adhiberi, non ea petendo aliam ordinationem?
Et an si nec essarium, ut in Ecclesia, vel alio publico loco defectus suppleatur, vel fiat in secretis locis?
Et an defectus possit suppleri a quocumque Episcopo?
Et asseritur in defectu substantiali iteranda, quam esset ea quae omisa sunt, vel de quibus dubitatur.
Et an liceat eodem die tam minores quam maiores reiterare, vel an magis consultum sit minores ordines cum subdiaconatu uno die, & duobus sequentibus diaconatum, & Sacerdotium suscipere.
Et queritur, an aliquis Episcopus ordinis aliqui praescripta exercere possit in loco exempto de licentia ordinarij illius loci, nulla ab Episcopo intra cuius diocesim locus ille est exemptus. Insuper queritur licentia, et quod, si locus exemptus ad nullum Diaconum pertinet? Ex part. 9. tr. 8. & Misc. 3. Ref. 29.

§. 1. **E**X Granado alibi affirmatiuam sententiam tenui, quam scio placuisse multis Episcopis; tunc addo, eandem sententiam docere nouissimè Patrem Quintanaduenas in Theol. mor. tom. 2. p. 1. c. 6. singul. 1. firmat enim ex multorum Reuereentium sententia, eos, qui statutis a Iure temporibus, & caeremoniis ordinati sunt; si postea cognoscant aliquem defectum substantialem ad valorem Ordinis in sua Ordinatione